

VU Research Portal

Climate Change as Metaphor & Catalyst

Ford, J.M.

2015

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Ford, J. M. (2015). *Climate Change as Metaphor & Catalyst: The Deeper Meaning & Potential of an Environmental Crisis*. [PhD-Thesis – Research external, graduation internal, Vrije Universiteit Amsterdam].

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Samenvatting

Ondanks de brede overeenstemming die er heerst binnen de wetenschappelijke kringen inzake het bestaan en de gevaren van de antropogene klimaatveranderingen, zijn zowel de Verenigde Staten (VS) - veruit de grootste historische leverancier van de klimaatverandering veroorzakende broeikasgassen in de afgelopen eeuw (Baumert et al. 2005) - alsmede de aan de Verenigde Naties gelieerde instituten, belast met de bescherming van het milieu, er vooralsnog niet in geslaagd om deze, de mensheid bedreigende milieu crisis een halt toe te roepen. Sommigen wijten deze apathie en het gebrek aan actie aan een soort van *environmental crisis fatigue* (Williams 2002: 500). Anderen beweren dat de meedogenloze, vertwijfelende en ontkenkende campagnes omtrent daadwerkelijke veranderingen de oorzaak ervan zijn, terwijl weer anderen ervan overtuigd zijn dat de economische crisis de milieutechnische naar de achtergrond heeft verdrongen. Echter, geen van deze argumenten kan onderbouwd worden door empirische bewijsvoering.

Eerdere milieu crisissen, zoals het gat in de ozonlaag of de zure regen zijn destijds veel sneller aangepakt, van de eerste ontdekking tot aan de oplossing. Ondanks aanhoudende, goed gefinancierde ontkenning campagnes, ziet driekwart van de VS bevolking de wetenschappers en de wetenschappelijke instanties als de meest betrouwbare bron van informatie rondom global warming. Ondertussen, in het hart van de grootste economische crisis sinds The Great Depression, blijft een sterke meerderheid van de Amerikanen geloven in de aanpak van deze klimaatverandering (Yale Project on Climate Change 2010). In november 2010, te midden van een neergaande economie en een grote werkeloosheid, hebben de Californische stemmers een wetswijziging verworpen, geënt op het stopzetten van de invoering van de *Global Warming Law* (AB32). Aangezien Californië een voortrekkersrol heeft voor wat betreft milieu

eisen en wetten voor de heel Amerika¹, werd deze uitslag gezien als een goede steekproef met betrekking tot de ondersteuning van landelijk klimaat wetgeving, zelfs ten tijde van een slechtere economie. Met een twee-derde ondersteuning van Californië voor wat betreft de AB32, en zestig procent van de bevolking die de carbon-belasting ondersteunt² (Public Policy Institute of California 2010), zijn de eerder genoemde argumenten van milieu-moeheid en laksheid wellicht van tafel. Dus, waarom wordt klimaatverandering niet resoluut aangepakt, hoewel er een brede publieke overeenstemming is over de wetenschappelijke bevindingen, de risico 's en de politieke aanpak?

Dit onderzoek zoekt de antwoorden op een tweetal vragen:

- I. Wat zegt de ontwikkeling van, en de grote publieke interesse in klimaatverandering over de Verenigde Staten?
- II. Hoe kan deze interesse omgezet worden in een substantiële verandering hieromtrent, in de Verenigde Staten?

In zijn eerdere milieu studies heeft Hajer (2006: 6) er reeds op gewezen dat: “het onderzoeken van vastomlijnde constructies zoals bijvoorbeeld de verhalen, scenarios, of metaforen zoveel malen krachtiger is als men dit doet in de context van de sociaal-historische achtergronden waarin deze uitspraken zijn gedaan en de stellingen zijn ingenomen.”³ In dat verband is de zoektocht naar de antwoorden op mijn eerste vraagstuk gestart binnen de historische ontwikkelingen in de Verenigde Staten op het vlak van nationale, socio-culturele en religieuze verhandelingen m.b.t. de antropogene klimaatveranderingen. Mijn onderzoek - en het daaruit

¹ Bijvoorbeeld, luchtverontreiniging (*California Clean Air Act of 1988* welke heeft geleid tot het nationaal *Clean Air Act* amendementen van 1990), brandstof standaarden / luchtverontreiniging (*Motor Vehicle Air Pollution Control Act* amendement aan het *Clean Air Act 1970* en later *California's Motor Vehicle Greenhouse Gas Emissions Standards of 2005* welke heeft geleid tot de nationale aanpassingen in 2009), en de wetgeving mbt water verontreiniging (*Porter-Cologne Act of 1970* was het model voor het nationaal *Clean Water Act*).

² Als belasting wordt het daarmee geadmistreerd door de overheid in plaats van door het vrije-markt van ruil en compensatie.

³ “The analysis of discursive constructions such as narratives, story lines or metaphors is especially powerful when done in the context of the study of the social-historical conditions in which the statements were produced and received”.

voortvloeiende proefschrift - bekijkt allereerst de ontwikkelingen rondom cultuur, universalisme, macht en geschiedenis die wereldbeelden vormen⁴, welke, op hun beurt, weer van belang zijn voor het politieke debat rondom milieuproblematiek en haar oplossingen.

Om de tweede vraag goed te beantwoorden heb ik gekeken naar de constructies en oplossingen, aangeboden vanuit een alternatieve wereldbeeld en de parallellen daartussen, alsmede de universele zoektochten, gedaan door de vooraanstaande wetenschappers binnen de antropologie (Boas 1911 (1938), Douglas and Wildavsky 1982, LeVine and Campbell 1971/1972, Mead 1956, 1970, Textor 1967), vergelijkende literatuur en religie (Campbell 1949, 1988, Smith 1958), psychologie (LeVine and Campbell 1971/1972), politicologie (Douglas and Wildavsky 1982), en biologie (Clark 2002, Wilson 1978, 1984, 1999). Ten slotte heb ik gekeken naar de beleidslijnen welke door dit meer alternatieve wereldbeeld zijn geïnitieerd en hoe daarin de ingezetenen van de Verenigde Staten zijn betrokken, voor wat betreft de aanpak van klimaatverandering.

Om verder te kijken dan een analyse van de huidige discussies over klimaatverandering als een wetenschappelijk of sociaal fenomeen, is mijn academisch onderzoek gebaseerd op Schmitt's (2005: 358, 374) *Systematic Metaphor Analysis*, welke een "procedure voor de reconstructie van metaforische concepten⁵" voorstelt, voor wetenschappers met kennis omtrent en ervaring in de culturele context. Voor mijn *cultural metaphorical analysis* maakte ik gebruik van de iteratieve, heuristische methodologie, gedefinieerd door Motterlini (2002) - initiële betrokkenheid,

⁴ In dit proefschrift gebruik ik de term 'paradigma' en 'wereldbeeld' door elkaar, als de hoofdpunten van deze studie. Zelfs Pirages and Ehrlich, zeer bekend om hun werken mbt paradigma's, definiëren deze term als "de combinatie van normen, waarden, geloof, gedrag..... hetgeen (een) wereldbeeld vormt" ("the collection of norms, beliefs, values, habits...that form (a) world view" 1974: 43). Enerzijds omdat paradigma een veelal te pas en te onpas gebruikt wordt, en anderzijds omdat ik mij richt op wereldbeelden, maar dan meer gezien vanuit de sociale studies (Hall 1976, Singer 1987), socio-biologie (Clark 2002, Wilson 1975, 1978), filosofie (Næss 1973), en ecologie (Cramer 1998, Devall & Sessions 1985), gebruik ik de term wereldbeeld vaker in dit proefschrift. De *dominant social paradigm* zoals weergegeven door Pirages and Ehrlich (1974), komt overeen met het dominante wereldbeeld zoals beschreven door Devall and Sessions (1985), terwijl de *new environmental paradigm* (Dunlap et al. 2000, Dunlap & Van Liere 1978) weer meer overeenkomt met het diepe ecologische wereldbeeld (Cramer 1998, Devall & Sessions 1985).

⁵ "procedure for the reconstruction of metaphorical concepts"

onderdompeling, incubatie, verlichting, ontwikkeling, creatieve synthese en validering - om de verbanden te ontdekken tussen de discussies en de dominante wereldbeelden die deze *deep frames* in stand houden. Klimaatverandering is bestudeerd vanuit zowel het gezichtspunt als zijnde een metafoer, voor het dominante sociale paradigma, alsmede een potentiële katalysator om veranderingen te bewerkstelligen richting het *insurgent paradigm*.

Mijn onderzoek leidt tot de conclusie dat, in tegenstelling tot eerdere milieu crisissen, klimaatverandering veel complexer is en dat het een eeuwenoude voorspelling verwoordt inzake een klimaat catastrofe. Het is niet een op zichzelf staand milieu fenomeen, maar een dat onlosmakelijk verbonden is aan andere sociale en milieu technische zorgen. Het wordt gedramatiseerd en uit haar verband getrokken door de media voor winstbejag en sensatie. Echter, veel belangrijker, klimaatverandering is onoplosbaar gebleken, gezien vanuit hetzelfde westerse *dominant social paradigm* (Pirages & Ehrlich 1974: 43) rondom gecentraliseerde, vrije-economie technologieën, huidige beslissingstrajecten, en publieke beleidslijnen, gebruikt voor eerdere milieutechnische issues. Het is onmogelijk om klimaatverandering aan te pakken vanuit de huidige denkbeelden, vooral omdat er veel crises bij elkaar komen. Economische crises en crises inzake voedsel, gezondheid, en energie hebben in de afgelopen jaren geleid tot de mogelijkheid voor het andere wereldbeeld, een *insurgent discourse* (Cox 2010: 64) of *new environmental paradigm* (Dunlap et al. 2000, Dunlap & Van Liere 1978) om vertrouwen te winnen. Hoe langer het *dominant social paradigm* als ontoereikend wordt gezien, hoe meer het *insurgent paradigm* hun positie kunnen versterken (van Ginneken 2003). Dat deze alternatieve denkbeelden ook antwoorden verstrekken op andere zoektochten rondom betekenis, doelstelling, gemeenschap en contact met de natuur maakt het alleen maar waardevoller. Wat hebben we, in primaire zin, geleerd?

- I. De cultureel relatief *dominant western worldview* (Devall & Sessions 1985, Cramer 1998) of de wereld of het *dominant social paradigm* (Pirages & Ehrlich 1974) is veralgemeniseerd door daadwerkelijk universele waarden en normen, zoals vrijheid, democratie en vrede, te verstrengelen met zeer westerse doelstellingen van vrije-markt, kapitalisme en economische groei, individualiteit als een verworven recht en materiële welvaart als de drijfveer achter geluk (Korton 1995, Rothkopf 1997, Soros 1998, Tomlinson 1991), alsmede

vastgezet in internationale organisaties zoals de Wereldbank, het IMF, WTO, OECD en onderdelen van de VN (Brecher & Costello 1994, Godden 2000, Kluckhohn 1950, Parsons & Smelser 1956).

- II. Dit dominante, geïnstitutionaliseerde westerse wereldbeeld heeft geleid tot de huidige klimaatsverandering en haar crisis status, en de oplossingen hiervoor worden nog steeds bekeken en geformuleerd vanuit deze zelfde opvattingen.
- III. Ondanks forse pogingen in tegengestelde richting, is dit gebagatelliseerde, maar eeuwenoude, Gaian wereldbeeld nog steeds in leven omdat zijn beginselen de universele zoektocht van de mensheid naar betekenis, doelstelling, gemeenschap en contact met de natuur weerspiegelen.
- IV. Klimaatverandering is de metafoor geworden voor het falen van het dominante, westerse wereldbeeld, om het hoofd te bieden aan de sociale en milieutechnische problemen binnen dit speelveld. Deze mislukking vormt, tezamen met het groeiende besef dat er iets fundamenteel fout zit in onze westerse opvattingen, de katalysator voor sociale veranderingen richting dit Gaian wereldbeeld, die tot doel heeft om fundamenteel verschillende alternatieven te bieden.

Uiteindelijk zijn mijn bevindingen niet beperkt tot het onderwerp van klimaatsverandering alleen. Klimaatverandering levert een rijkelijk geïllustreerde case study hoe het publieke debat, alsmede de oplossingen om deze wereld-crisis aan te pakken, bepaald en beperkt worden door de huidige dominante maatschappelijke denkbeelden. En hoe revolutionaire opvattingen een stukje vertrouwen winnen op het moment dat de dominante denkbeelden geen oplossing kunnen bieden. De oplossing voor het verzoenen van de beide, op het eerste gezicht zeer uiteenlopende denkbeelden ligt niet in het simpelweg verschuiven van de oppervlakkige kaders van de betreffende levensstijlen⁶, maar in het overbruggen van de kloof tussen elkaar overlappende diepgewortelde opvattingen.

⁶ Lakoff (2006a) maakt onderscheid tussen de *surface frames*, veelal in verband gebracht met een marketing vakterm, en de *deep frames*, “de basis kaders die de definities herbergen voor wat betreft het morele en filosofische wereldbeeld”, hetgeen grootschalige sociale veranderingen kan teweegbrengen.